

До багатостраждального селища, яке від початку проведення АТО постійно потерпає від обстрілів незаконних збройних формувань «ЛНР», я вирушив з мінометниками резервного підрозділу столичного з'єднання Національної гвардії України, відомого як батальйон імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького (так склалося, що прізвище загиблого генерала вже ввійшло у військовий лексикон як загальна назва бійців батальйону, який він створював навесні 2014-го – їх іменують просто «кульчицькі»). Гвардійці-резервісти прибули на передову після навчання на одному з полігонів Збройних сил, щоб посилити вогневу підтримку зведеного загону свого батальйону, який з воїнами ЗСУ та підрозділами міліції тримає оборону в Станиці Луганській.

Наша колона – дві вантажівки з мінометами, боеприпасами та харчами, спецавтомобіль КраЗ для перевезення особового складу в супроводі двох стареньких, проте міцних позашляховиків (подарунки гвардійцям від волонтерів) – готується до понад 200-кілометрового маршу прифронтовою дорогою.

– Хлопці, завантажуйтеся, скоро виїжджаємо. Старшим машин перевірити рації, налаштуватися на один діапазон, щоб був постійний зв'язок з усіма. Десь «на підході» продукти, тож у вас ще є хвилин десять на обід в їдальні... – зібравши навколо себе бійців, дає останні настанови командир взводу вогневої підтримки лейтенант резерву Алім з позивним «Басмач», який виконує обов'язки старшого колони.

Корінний киянин, випускник столичного технічного університету, він кілька років працював головним конструктором на одному з московських підприємств з обслуговування холодильного обладнання. Після анексії Росією Криму звільнився з високооплачуваної роботи, повернувся в Україну й записався добровольцем до резервного батальйону НГУ. «Не зміг я, офіцер запасу, що складав присягу Українському народові, знаючи, що на мою Батьківщину прийшло лихо, спокійно працювати у ворожій країні, – пояснює гвардієць і з усмішкою відповідає на запитання про походження його дивного позивного. – Фільм „Біле сонце пустелі“ бачили? Так ось, саме мої предки по батьківській лінії і воювали з червоноармійцями на кшталт товаріша Сухова...».

Основне завдання «кульчицьких» в Станиці Луганській – виявлення та знищення ворожих диверсійно-розвідувальних груп

Одна з «найгарячіших» точок на карті району антитерористичної операції – селище міського типу Станиця Луганська, назва якого фігурує чи не в кожному зі щоденних оперативних зведень. До окупованого бойовиками Луганська звідси менш як 20 кілометрів, а умовна лінія фронту простягається вздовж річки Сіверський Донець.

Доки резервісти вантажать свої тактичні рюкзаки, охороняючи зброю й майно біля машини залишається високий худорлявий боєць років 45. Блакитні добрі очі й щира усмішка. Знайомлюся з чоловіком, який виявився моїм земляком із Черкащини. Старший солдат резерву Юрій Рижак зарахований до батальйону нещодавно, хоча ще з літа колишній водій київської «маршрутки» за кермом волонтерського автомобіля возив допомогу гвардійцям. Але 2 серпня сталася трагедія, яка перевернула світогляд чоловіка, змусивши його взяти до рук зброю: у місті Докучаєвську, що на Донеччині, від кулі снайпера загинув 25-річний син Володимир, боєць батальйону патрульної служби міліції особливого призначення «Шахтарськ», якого було посмертно нагороджено орденом «За мужність» III ступеня. На його малій батьківщині в Уманському районі на будівлі школи, де навчався Володимир і де працює учителем історії його ненька, на честь загиблого героя земляки встановили меморіальну дошку,

Старший солдат резерву Юрій Рижак: «Я пішов воювати не заради помсти! Просто не хочу, щоб гинули чийсь діти...»

Ніщо так не зігріває душу бійця, як щирі слова листів

фото якої батько демонструє мені на екрані свого мобільника...

Юрій Володимирович зізнається: рішення йти на фронт далось йому та його родині непросто. Дружина з донькою-студенткою були категорично проти через страх втратити ще одну рідну людину. «Мені ледве не тікати з дому

довелося. Насилу умовив їх, пообіцявши, що служитиму водієм і берегтиму себе. Та що про мене писати, є достойніші люди, які варті цього, – каже чоловік, додаючи на завершення, – тільки не думайте, що я пішов воювати заради помсти! Просто не хочу, щоб гинули чийсь діти...».

Подорож триває вже понад п'ять годин, надворі давно стемніло. Не рахуючи поломки старого «газону», якого взяв на буксир вантажний КраЗ, що знизило швидкість колони, поки що все обходиться «без пригод». До бази гвардійців в Станиці Луганській залишається не більш як 15 кілометрів. Раптом колона зупиняється. Починається найнебезпечніший відрізок нашого шляху. Місцевість добре пристріляна артилерією бойовиків, тож водії гасять фари і збільшують дистанцію між автомобілями. Старший нашої машини наказує всім вимкнути мобільні телефони – терористи можуть простежити сигнал і по ньому корегувати вогонь. Тривожну тишу раптом розривають

Запуск безпілотної

Про наслідки ночі нагадують глибокі воронки довкола, понівечені вагони, шматки рейок

кілька потужних вибухів, що лунають десь ліворуч.

Перші «пристрілочні» снаряди лягають десь за сто метрів від нас. Кількасекундна пауза – і смертоносні розриви вже безперестанку гупають з обох боків колони. Здається, щоразу дедалі більше здригається наш потужний і важкий КраЗ. За вікном яскраві спалахи осяють поля та лісопосадки, час немовби завмирає, а в голові лише одна думка: «Коли це нарешті припиниться?». Обстріл, що тривав хвилин з 15, вщухає так само раптово, як і почався. Навколо знову запанувала тиша, що вже за мить розбавиться глухими вибухами вдалині, за річкою – це вже «відповідь» нашої артилерії. «Відпрацювали» вони на сьогодні по нас, можемо їхати...» – каже хтось поряд мене. На обличчях гвардійців – ні паніки, ні страху, лише зосередженість. Для цих людей, більшість з яких пройшли бойове хрещення ще торік навесні, це просто черговий небезпечний

епізод їхнього життя на війні. Слова бійця не стали пророчими – перед ранком неподалік нашої бази розірвалися кілька мін...

А за два дні до мого приїзду тут вирувало справжнє пекло. Терористи «ЛНР» вкотре провели масований обстріл з «Градів». Про наслідки тієї ночі нагадують глибокі воронки довкола, понівечені вагони, шматки рейок, які потужні вибухи розкидали навсідч, понівечені уламками стіни та розбиті вікна будівель. І хоча основною ціллю бойовиків була саме станція, від вогню їхньої артилерії постраждали здебільшого житлові будинки, від них залишилися лише стіни, а в одному загинуло літнє подружжя.

Вибухи пошкодили лінії електропередач та газопровід, бійці розповідають, що від газу, який палав, було видно як вдень. Газопровід встигли полагодити, а ось електрики так і не змогли дістатися до місць обриву через загрозу потрапити під обстріл. Тож жителі сели-

ща залишилися без світла. Ось такий «привіт» населенню від «визволителів» з «руського мира»...

Основне завдання зведеного загону «кульчицьких» в Станиці Луганській та її околицях, що донедавна перебувала під контролем сепаратистів, – виявлення та знищення ворожих диверсійно-розвідувальних груп, які шведнують тут постійно. Окрім того, резервісти допомагають корегувати вогонь артилеристам-армійцям, позиції яких розташовані на околицях селища. Хоча мости через Сіверський Донець зруйновані, це не заважає бойовикам переправлятися і вести обстріли як зі стрілецької зброї, так і з мінометів, які вони перевозять на вантажівках, і подеколи ховають у підвалах будинків.

Мені розповідають про затримання одного з місцевих посіпак бойовиків. Якось їхали хлопці з чергового завдання, зупинилися на короткий «перекур», аж раптом помітили якийсь рух за густими кущами обабіч дороги. Обережно спустилися туди й побачили такого собі дідуся – «Божу кульбабку», який уздовж «грунтівки», що простягається паралельно дорозі, акуратно, у рядок, розкладав міни. На жаль, бойовиків на «газельці» з мінометом в кузові (для яких, за словами затриманого, він готував боеприпаси), гвардійці не дочекалися. Але принаймні вдалося запобігти черговій диверсії і, можливо, врятувати чиесь життя.

Пересуватися вулицями Станиці Луганської небезпечно і вночі, і вдень – ворожі артилерія та снайпери «працюють» цілодобово.

– Іди-но, щось покажу, – кличе мене з усмішкою Басмач, щойно повернувшись із підлеглими з за-

вдання. У задньому борті їхнього пікапа видніється свіжий отвір – його разом із діжкою з дизельним пальним, що стояла в кузові, наскрізь «прошила» куля снайпера. – Влучили буквально п'ять хвилин тому, коли ми вже підїжджали до бази. Солярі шкода – півдівки витекло. Але добре, що то був не бензин, інакше все могло закінчитися значно гірше для нас... Ми вже не вперше потрапляємо в цьому місці під обстріл і приблизно знаємо, з якої висоти стріляли. Тепер маємо нагоду навідатися туди «в гості»...

– Відкритої ворожнечі від місцевих ми не відчуваємо, а багато хто підтримує нас, – каже боець з позивним «Арсенал». – Обурює те, що бойовикам, серед яких начебто чимало місцевих, здається, все одно куди «лупити» – чи по нас, чи по будинках своїх же земляків. Люди вже втомилася від війни й хочуть спокою, тож і допомагають їх виявляти – навіть попри небезпеку бандитської помсти. Хтось вночі приходять, хтось зустріне на вулиці – і так, крадькома, діляться інформацією.

Звертаються до «кульчицьких» і по допомогу. Приміром, виникла потреба терміново доправити до лікарні, яка розташована на «відносно мирній» території, літнього місцевого жителя, хворого на цукровий діабет. «Хлопці, ще день-два – і він помре, якщо не потрапить до лікаря!» – зі слізьми на очах благала його дружина. Бійці, які збиралися їхати у справу саме в той бік, але пізніше, заради доброї справи змінили свої плани й вивезли стареньких з району бойових дій. Такі факти є найкращим спростуванням байок про «безжалюгідних карателів хунти», якими українських добровольців продовжують представляти пропагандисти «ЛНР» та їхні колеги з сусідньої Росії...

Коли мені доводиться чути думки на кшталт: «Навіщо наші військові воюють на Донбасі, коли і місцева населення не вважає себе українцями й жити хоче окремо?» – згадую слова, які сказала продавчиня магазину в Станиці Луганській, де ми з групою бійців робили покупки. Уже на виході жінка раптом наздогнала нас: «Можна вас попросити розвішати по місту побільше українських прапорів? Нехай всі бачать і знають, що тут, у нашому селищі – Україна! Дякую вам, що ви за неї боретесь!».

Олександр КОНОВАЛОВ,
з району АТО. Фото автора